

Inuit katsornannguaq

Hal: "Ajunngitsup ajugaanera" taama taavaa atuakkiortutta nuimasut ilaata Kristian Olsen aajup atuakkiani kinguleq. Takuinnarlugu isumaqarnarpoq aajup upperisarsiornermut tunngasut sammilersimagai atuakkialugillu, tassami "ajunngitsoq" aamuna "ajortoq" taassuma iluani imminnut akersuuttu-artuupput, arlaat ajugaappat aappaanut kinguneqarnerluttarluni. Atualerluguli ingerlaannaq upperisarsiornermut tunngassuteqarnera toqqaannartumik takuneqarsinnaanngilaq. Aaju takorluuisimavoq inuunerimik, taassumalu ingerlanneqarneranik ukiuni sulitakkutinngitsuni pisumik, katsornannuarli immaq naapinneqarsinnaasunik.

Atuagaq nammineq taavaa oqaluttualiasoq, uanga taarusunnerussagaluarpara "takorloorlugu allataq". Pineqarput inuit assigiinngitsut pisinnaanermikkut iliutsimikkullu immikkoortulit, atuakkamili inminnut ataqatigiittut oqaluttuarisat. Nuna inuuffiat qalikkut tassaavoq Kalaallit Nunaat nutaaq nutartikkanik arlalinnguanik illoqarfilik, soorlu Nuuk Nutaaq, Qaqortoq Nutaaq; allalli sulit allannorsimannngillat, soorlu Paamiut aamma Narsaq. Kalaallit Nunaanni nutaami atortorissaruteqaaq angallannerlu siuarsimaqaluni, Nuuk mittarfissuaqalersimavoq Aqisarsiorfiup eqqaani, Paamiut mittarfiat atorluarpoq Qaqortullu mittarfiat Taser-suup qinnguaniippoq. Atuakkami inuit piillasuttut eqqartorneqaratik inuiaqatigiinni inissisimanermikkut qaffasissut pineqarput. Aalisartorsuaq Daaniali nuliulu atorfigissaartoq Aammaalia, aalisartorsuup sulisui kilisaammipisortat, soorlu aquttoq Aabia qatannugataalu arnaq Saalat, kiisalu inuit allarpaaluit atuakkap ingerlanerani assigiinngitsunik pissusilersortitaallutillu inuttanut pingaarnernut attuuteqattaartut.

Nuna inuuffik taariikkattut tassaavoq Kalaallit Nunaat, illoqarfiit aqqusaartukkat Kujataaniinnerupput Nuuk

avannamut killigalugu. Kilisaammik aalisartut Atlantikup avannaa saarullinniarfigaat, New Foundlandilu taliffigisarpaat ajornartorsiutitaqaratik, illoqarfimmilu pingaarnermi St. Johnsini naapittarfiit inuttaasa naarisartarpaat, annermilli Daanialip ilisimalluarpa sumi nuannersumik unnussiuarsinnaanarluni. Inuttaasut allat atorfimminnit soraarlutillu nutaanik atorfittaarniartarput, soorlu suliffeqarfissuarni angisuuni takornarianullu sullissivinni. Taamaallilluni qalikkut atukkat eqqartorneqartut ajornartoqannngillat, naammattu-millu ilinniarsimagaanni atorfissat ammaannartutut isikkoqarput.

Taassumali saniatigut ilorlikkut inuuneq atuakkiortup pingaarnerusumik eqqartugaa immikkut pissanganarpoq. Oqaluttualiap ammaatigaa Daania Tupernalu, atuakkali immikkoortuisa pingajuat atualiinnarlugu aqqa allanngorpoq Daanialinnarlugi Tupernalu tammarluni Aammaalia saqqummerpoq, tassaalluni Daanialip nulia. Daaniali kili-saassuarmik pigisaqarpoq pisoorsuurtut taaneqarsinnaasooq, kisiannili nuliulu ilu-mikkut piitsuupput meeraqannginna-mik. Daanialillu anguniagaasa pingaarnersaraat pigisami nangitsisussaannik kinguuaqarnissi, taannali Aammaali- mit pineq saperpa. Tassaagunarpoq oqitsu-mik isigalugu atuakkap sammisaani pingaarnerpaaq, kisiannili tamatumu tunuaniittoqarpoq. Aammaalia eqqartoramiuk ajornartorsiummik nammineq pigisaqartippaa Daanialimut oqaatigineq ajugaanik.

Inuttat pingaartut ilaat tassaavoq Saalat, arnaq eqquumiiginartumik immi-nut tatigerpalulluni ajorsaateqannngitsutullu inuusooq, sunaaffali aamma imaannaanngitsunik toqqortalik, tassa asanninnis-sannut itisuumut immi-nut tunniunneq sapilersitaasimasooq. Qatanngutigaa Aabia Daanialip kilisaammipisulisuisa ilaat,

aquttoq. Qatanngutigiit inuunerat immikkut maluginiagassavoq atuakkamili soqutiginartumik eqqartugaalluni. Pissutsit atukkat Saalamut qalikkut kusanartumut artornartunik ulikkaarput, timikkullu atorneqarnerup saniatigut Aabiamit suliasamat akissarsinara-luaqaluni akaarnannngitsumut kiffarse-rineqarnini akuersaaramiuk immi-nut aaginnarpoq.

Atuakkap imaa maani eqqartussanngisara inuit taakku akornanni pivoq. Ukiut ikittunnguit ingerlaneranni qalikkut pissutsit ajorteriaaarput unaminiagassaqarnarsillutillu. Kikkut tamarmik eqqorneqarput, ilaannut ajunaarutaasumik ilaannullu qaatussaataasumik. Nunatsinni ajornartorsiutaasinnaasut sukumiisumik eqqartorneqaratik taamaattoq inuttaasunut atugarititaapput, ajunngitsup ajortullu akiuunnerat-tut ilusiligaallutik. Tassaniippoq upperisarsiornerup iluani inuunerissaarnissap qanoq ittuunissaanik oqallissut atuakki-ortup atuakkiamini eqqartugaa. Ajortoq ajugaappat suut tamarmik isamissapput inuillu eqqorneqartut makeriarsinnaa-junnaassallutik, ajunngitsulli suut ta-maasa ajugaaffigippagit asanninneq naa-jartulissaaq inuit allat kisiisa sammivigi-nagit, kisiannili aamma immut akueri-nermik asanermillu imaqalerluni.

"Ajunngitsup ajugaanera" aajup allakkamiuk manna tikillugu atuakkioriaatsi qimappaa. Pisut qallikkut takusaasut iluanni pissanganartuliorsinnaaneq misilippaa, isumaga malillugu ilaatigut iluatsilluartumik, ilaatigulli eqqarsarnalaartumik. Soorluuna aaju ineriartortitassaminik imminut aqcutissiuutoq. Atuakkiaa atuarlugu takorluulikkat

aralissuupput, kisiannili aamma inuttat ataasiakkaat qanoq ittuussusiinik oqaluttuarnera, soorlu Ammaaliap Saalallu, pisariaqanngikkaluamik sukumiipput, atuakkamimimi atuartutut nammineq inernilersorsinnaagaluaratsigik.

**Kristian Olsen aaju:
Ajunngitsup ajugaanera
Oqaluttualiaq
Qupp. 195, akia kr. 198,00
Forlaget Atuagkat**